

บทบาทของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

The Role of Safety Officer in Professional Level in the Situation of the Epidemic of Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)

วัชรารณ วังศ์สกุลกาญจน์* บุษยา จูงาม และพชรกมล กลั่นบุศย์

หลักสูตรอาชีวอนามัยและความปลอดภัย คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

* ผู้นิพนธ์หลัก (Corresponding Author) E-mail: Watcharaporn@vru.ac.th

บทคัดย่อ

ในสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ผู้ปฏิบัติงานต้องตกอยู่ในความเสี่ยงของการติดเชื้อไวรัสโคโรนาตลอดการทำงานหากผู้ปฏิบัติงานสัมผัสหรือใกล้ชิดกับผู้ติดเชื้อ สถานประกอบกิจการจำเป็นต้องมีการกำหนดมาตรการในการปกป้องสุขภาพของผู้ปฏิบัติงาน เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพจึงมีบทบาทสำคัญในการปกป้องสุขภาพของผู้ปฏิบัติงาน บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอแนะบทบาทของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพต้องนำเสนอมาตรการป้องกันและแผนงานลดความเสี่ยงในการติดเชื้อไวรัสโคโรนาด้วยองค์ความรู้ด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยทั้งการควบคุมด้านวิศวกรรม การควบคุมโดยการบริหารจัดการและการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลให้แก่ นายจ้าง เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อทั้งนายจ้างและผู้ปฏิบัติงาน หากเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพสามารถขับเคลื่อนมาตรการป้องกันและแผนงานลดความเสี่ยงในการติดเชื้อไวรัสโคโรนาได้สำเร็จ ผู้ปฏิบัติงานจะสามารถทำงานได้ปลอดภัยพร้อมกับดูแลและป้องกันสุขภาพตนเองให้ห่างไกลจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาได้

คำสำคัญ: เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ, โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019, นายจ้าง, ผู้ปฏิบัติงาน

Abstract

In the situation of the epidemic of coronavirus disease, workers are at risk of

coronavirus infection throughout their work if they are in contact or close to an infected person. Workplaces are essential to establish preventive measures to protect the health of workers. The safety officer in professional level plays an important role in protecting the health of workers. This article is aimed to suggest the role of safety officer in professional level in the situation of the epidemic of coronavirus disease 2019. Safety officer in professional level should present preventive measures and programs to reduce the risk of coronavirus infection with the knowledge of occupational health and safety including engineering controls, administrative control and use of personal protective equipment for employers to implement, which will be especially beneficial to both employers and workers. If safety officer in professional level can successfully drive preventive measures and programs to reduce the risk of coronavirus infection. Workers will be able to work safely while taking care of and protecting their own health away from coronavirus disease.

Keywords: Safety Officer in Professional Level, Coronavirus Disease 2019, Employer, Worker

บทนำ

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เป็นโรคที่เกี่ยวข้องกับระบบทางเดินหายใจเกิดจากเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (SARS-CoV-2 virus) การระบาดครั้งแรกเกิดขึ้นที่เมืองอู่ฮั่น มณฑลหูเป่ย์ สาธารณรัฐประชาชนจีนตั้งแต่ธันวาคม พ.ศ. 2562 หลังจากนั้นเชื้อไวรัสโคโรนาได้มีการแพร่ระบาดลุกลามไปทั่วโลก เส้นทางการระบาดของเชื้อไวรัส โคโรนาเกิดจากการสัมผัสสารคัดหลั่งที่ผู้ติดเชื้อไอหรือจามออกมา อาการแสดงของโรคนี้ได้แก่ ไข้ ไอ เจ็บคอ หอบเหนื่อย หรือมีอาการของโรคปอดอักเสบ ในรายที่มีอาการรุนแรงจะมีอาการระบบทางเดินหายใจล้มเหลวและอาจถึงขั้นเสียชีวิตได้ องค์การอนามัยโรค (World Health Organization, 2020) จึงได้ประกาศให้การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาเป็นการระบาดใหญ่ (Pandemic) เมื่อวันที่ 11 มีนาคม พ.ศ. 2563 จำนวนผู้ติดเชื้อที่ได้รับการตรวจยืนยันในทั่วโลกจาก 188 ประเทศมีมากถึง 37,801,526 ราย เสียชีวิต 1,080,680 ราย รักษาหาย 26,275,711 ราย (ข้อมูล ณ วันที่ 13 ตุลาคม 2563) (Department of Disease Control, 2020) แนวโน้มในการเพิ่มของจำนวนผู้ป่วยที่ได้รับเชื้อไวรัสโคโรนายังคงมีอย่างต่อเนื่อง ณ ขณะนี้

ประเทศไทยเป็นประเทศแรกที่มีการยืนยันผู้ป่วยรายแรกนอกสาธารณรัฐประชาชนจีนตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2563 การแพร่กระจายเชื้อเกิดจากกลุ่มผู้ป่วยหลายกลุ่มทั้งกลุ่มผู้ที่เดินทางกลับจากต่างประเทศ สนามมวย และสถานบันเทิงที่มีผู้คนอยู่กันอย่างหนาแน่นจึงทำให้จำนวนผู้ป่วยที่ได้รับการ

ตรวจยืนยันทั่วประเทศมีจำนวน 3,643 ราย เสียชีวิต 59 ราย รักษาหาย 3,457 ราย (ข้อมูล ณ วันที่ 13 ตุลาคม 2563) (Department of Disease Control, 2020) จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาในทุกภูมิภาคของประเทศไทย สถานการณ์ดังกล่าวส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน ก่อให้เกิดโรคติดเชื้อทางระบบทางเดินหายใจ ปอด ซึ่งประชาชนทุกคนจึงมีความเสี่ยงที่จะได้รับเชื้อ ศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (ศบค.) จึงกำหนดแนวปฏิบัติตามท้องที่การอนามัยโลกกำหนดทั้งรณรงค์ให้ประชาชนดูแลสุขอนามัยส่วนบุคคล ล้างมือด้วยสบู่หรือแอลกอฮอล์ สวมใส่หน้ากากอนามัย ทำงานที่บ้าน (Work from home) และเว้นระยะห่างทางสังคม (Social distancing) เพื่อหวังจะลดความเสี่ยงการเกิดการแพร่ระบาดของโรคนี้ (World Health Organization, 2020) อย่างไรก็ตามแม้จะมีการกำหนดแนวทางในการดูแลตนเองให้กับประชาชนแต่ในสถานการณ์จริงยังคงมีประชาชนบางส่วนที่ยังต้องออกไปทำงานในสถานที่ที่ต้องพบปะกันอย่างใกล้ชิด

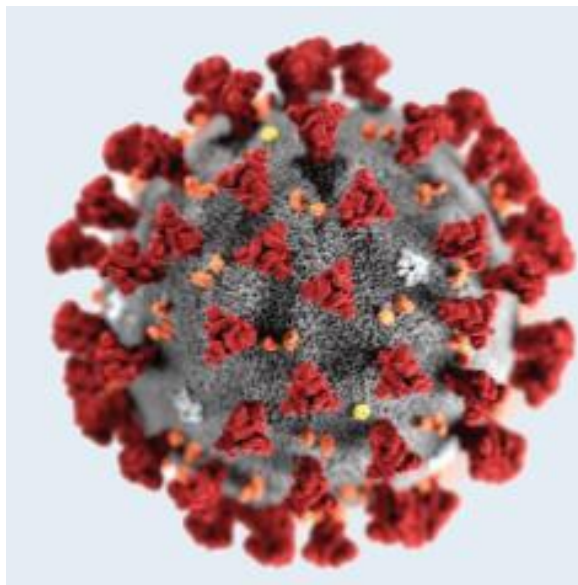
สถานประกอบกิจการเป็นอีกสถานที่หนึ่งที่มีการรวมตัวกันของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานเป็นจำนวนมากในการปฏิบัติงานซึ่งสถานประกอบกิจการหลายแห่งได้นำแนวทางการทำงานที่บ้านไปปรับใช้ การเลื่อนเวลาการทำงานของผู้ปฏิบัติงาน อย่างไรก็ตามสถานประกอบกิจการบางแห่งยังคงมีการดำเนินกิจการตามปกติ ผู้ปฏิบัติงานต้องไปปฏิบัติงานทุกวันจึงมีโอกาสดังกล่าวที่จะได้รับสัมผัสเชื้อไวรัสโคโรนาได้จากกิจกรรมที่จะต้องเกิดขึ้นจากการไปปฏิบัติงานเริ่มตั้งแต่การเดินทางด้วยรถโดยสารประจำทาง การใช้พื้นที่ร่วมกัน การให้บริการแก่ผู้มาติดต่อ การประชุม และการรับประทานอาหารในสถานประกอบกิจการส่งผลให้ผู้ปฏิบัติงานมีความเสี่ยงที่จะสัมผัสกับเชื้อไวรัสโคโรนาได้ตลอดการทำงานหากในสถานประกอบกิจการนั้นมีผู้ติดเชื้อหรือผู้อยู่ในกลุ่มเสี่ยง ดังนั้นการมีมาตรการป้องกันและแผนงานลดความเสี่ยงในการติดเชื้อไวรัสโคโรนาในสถานประกอบกิจการจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องดำเนินการเพื่อดูแลและปกป้องสุขภาพผู้ปฏิบัติงาน

เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพมีบทบาทสำคัญในการดูแลและปกป้องสุขภาพของผู้ปฏิบัติงานในสถานประกอบกิจการ ด้วยหน้าที่ตามกฎหมายกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหารและการจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2549 อันได้แก่ การวิเคราะห์แผนงาน โครงการ เสนอแนะมาตรการความปลอดภัยในการทำงานต่อนายจ้าง ดังนั้นการกำหนดมาตรการป้องกันและแผนงานลดความเสี่ยงในการติดเชื้อไวรัสโคโรนาในสถานประกอบกิจการเพื่อเสนอต่อนายจ้าง บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอแนะบทบาทของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ผ่านองค์ความรู้ด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยทั้งการควบคุมด้านวิศวกรรม การควบคุมโดยการบริหารจัดการและการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลให้นายจ้างเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการดูแลและปกป้องสุขภาพผู้ปฏิบัติงานจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา

เนื้อเรื่อง

1. อันตรายของเชื้อไวรัสโคโรนา

เชื้อไวรัสโคโรนาเป็นไวรัสในตระกูลขนาดใหญ่ที่พบได้ทั่วไปในมนุษย์ สัตว์ต่าง ๆ เช่น อูฐ วัว แมว และค้างคาว มนุษย์สามารถติดเชื้อจากสัตว์ได้และยังเกิดการแพร่กระจายระหว่างมนุษย์ได้เช่นเดียวกับเชื้อที่ก่อให้เกิดโรคทางเดินหายใจตะวันออกกลาง (Middle East Respiratory Syndrome:MERS-CoV) และเชื้อที่ก่อให้เกิดโรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง (Severe Acute Respiratory Syndrome: SARS-CoV) ในปัจจุบันสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-19) เกิดจากเชื้อไวรัสโคโรนาที่ก่อให้เกิดอาการทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง 2 (Severe acute respiratory syndrome coronavirus 2SARS-CoV-2) ซึ่งเป็นสายพันธุ์ที่ไม่เคยพบในมนุษย์มาก่อน (Centers for Disease Control and Prevention, 2020)

ภาพที่ 1 ลักษณะของเชื้อไวรัสโคโรนา

ที่มา: Alissa & Dan (2020)

อาการแสดงหลังจากได้รับเชื้อไวรัสโคโรนาจะปรากฏขึ้นในช่วง 2-14 วัน อาการที่พบได้แก่ ไข้ ไอ เจ็บคอ หอบเหนื่อย หรือมีอาการของโรคปอดอักเสบ ในรายที่มีอาการรุนแรงจะมีอาการระบบทางเดินหายใจล้มเหลวและอาจถึงขั้นเสียชีวิต (World Health Organization, 2020) การแพร่กระจายของเชื้อไวรัสโคโรนาสามารถแพร่กระจายจากคนสู่คนได้โดยอาจเกิดจากการสัมผัสใกล้ชิดกับผู้ติดเชื้อในระยะ 2 เมตร เชื้อจะแพร่ผ่านละอองฝอย (droplets) จากการไอหรือจามของผู้ติดเชื้อเข้าสู่ปากหรือจมูกของผู้สัมผัส

ใกล้ชิด นอกจากนี้การแพร่กระจายของเชื้ออาจเกิดจากการสัมผัสพื้นผิวหรือวัตถุที่มีเชื้อไวรัสโคโรนาแล้ว มาสัมผัสปาก จมูก หรือตาซึ่งอาจไม่ใช่เส้นทางหลักของการแพร่กระจายได้เช่นกัน (Centers for Disease Control and Prevention, 2020)

2. บทบาทเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ

เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ หรือเรียกว่า จป.วิชาชีพ มีหน้าที่เกี่ยวกับการดูแลและปกป้อง สุขภาพของผู้ปฏิบัติงานโดยใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการทำงาน ต้องแสดงความรู้ความสามารถตามหลักวิชาการของวิชาชีพแสดงให้เห็นด้วยในการดำเนินงานด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยและต้องใช้ศิลป์ในการเจรจา ประสานงาน โน้มน้าวให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องดำเนินการร่วมกันตามมาตรการหรือแผนงานที่วางไว้ หากการดำเนินงานด้าน อาชีวอนามัยและความปลอดภัยสำเร็จ จะเกิดประโยชน์ทั้งต่อผู้ปฏิบัติงานและนายจ้างทั้งการปกป้องสุขภาพผู้ปฏิบัติงานและลดรายจ่ายในส่วนของการเยียวยารักษาเมื่อเกิดการเจ็บป่วยหรือสูญเสียได้

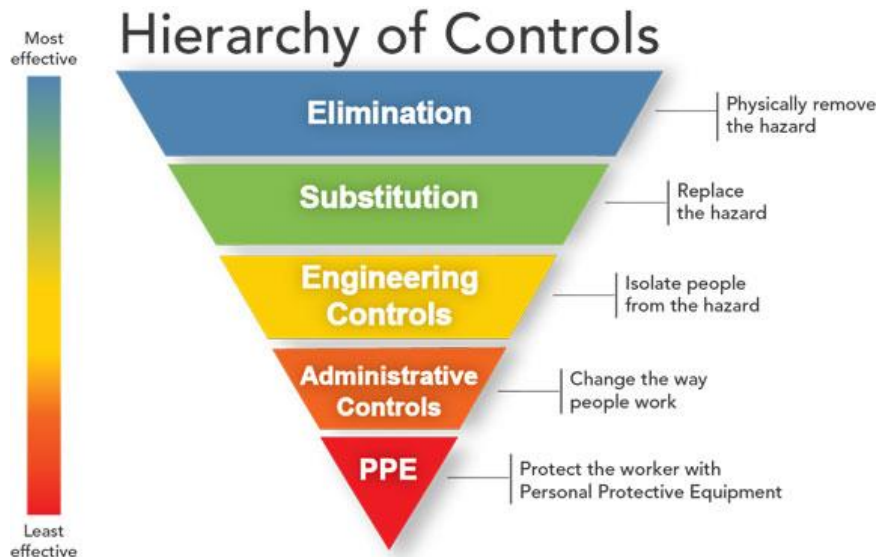
ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา นี้ เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพต้องใช้หลักการคาดการณ์ล่วงหน้า (Anticipation) ถึงอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับผู้ปฏิบัติงานหากมีการติดเชื้อ หรือเกิดการแพร่ระบาดในสถานประกอบกิจการ ด้วยการประมวลข้อมูล องค์ความรู้ที่ตนเองมีการตระหนักรู้ (Recognition) ถึงสภาพแวดล้อมในการทำงาน ปัจจัยอันตราย หรือความเสี่ยงใดที่จะส่งเสริมการติดเชื้อ ค้นหาปัจจัยเสี่ยงและนำไปสู่การประเมิน (Evaluation) เพื่อให้ทราบถึงระดับความเสี่ยง หากอยู่ในระดับที่ยอมรับไม่ได้/ก่อให้เกิดโอกาสในการติดเชื้อไวรัสโคโรนา ต้องดำเนินการป้องกันหรือควบคุม (Prevention/ Control) ปัจจัยอันตรายเหล่านั้นออกไปเพื่อลดโอกาสการเกิดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาของผู้ปฏิบัติงานในสถานประกอบกิจการ

เชื้อไวรัสโคโรนาจัดเป็นหนึ่งในสิ่งคุกคามทางชีวภาพ (Biological Hazards) เป็นไวรัสที่ต้องอาศัยในเซลล์สิ่งมีชีวิตก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพของผู้ปฏิบัติงานเมื่อได้รับสัมผัสซึ่งอันตรายที่เกิดขึ้นมีตั้งแต่เจ็บป่วยจนถึงขั้นเสียชีวิตได้ ปัจจุบันยังไม่มีวัคซีนในการป้องกันหากได้รับสัมผัสเชื้อจนเกิดการเจ็บป่วย การรักษาก็จะเป็นการรักษาตามอาการเท่านั้น ดังนั้นเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ ควรต้องสร้างความตระหนักรู้ถึงอันตรายของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาและแนวทางในการปฏิบัติตนให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน และต้องจัดทำมาตรการป้องกันและแผนงานลดความเสี่ยงในการติดเชื้อไวรัสโคโรนาเสนอต่อนายจ้าง เพื่อเป็นแนวปฏิบัติให้แก่ผู้ปฏิบัติงานทุกคนในการลดความเสี่ยงการเกิดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา

3. มาตรการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในสถานประกอบกิจการ

เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพต้องดำเนินการกำหนดมาตรการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัส โคโรนา 2019 ในสถานประกอบกิจการต่อนายจ้างโดยอ้างอิงตามขั้นตอนของ Occupational Safety and Health Administration (Occupational Safety and Health Administration, 2020) และ International Labour Organization (International Labour Organization, 2020) โดยประยุกต์ใช้หลัก Hierarchy of controls ในการป้องกันเชื้อไวรัสโคโรนาประกอบด้วยการควบคุมด้าน

วิศวกรรม การควบคุมโดยการบริหารจัดการและการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล การดำเนินการตามวิธีดังกล่าวข้างต้นอาจนำมาใช้ร่วมกันได้เพื่อมุ่งเน้นการลดการสัมผัสเชื้อไวรัสโคโรนาในผู้ปฏิบัติงาน

ภาพที่ 2 Hierarchy of controls

ที่มา: National Institute for Occupational Safety and Health (2020)

สำหรับแนวทางในการดำเนินการป้องกันการโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในสถานประกอบกิจการมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การควบคุมด้านวิศวกรรม

การควบคุมด้านวิศวกรรมเป็นการใช้หลักการทางวิศวกรรมในการออกแบบสภาพแวดล้อมในการทำงานให้สามารถควบคุมหรือลดการสัมผัสคุกคามของผู้ปฏิบัติงานซึ่งวิธีนี้เป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพสูงสุด ควรพิจารณาเลือกวิธีนี้เป็นลำดับแรก การดำเนินการที่สามารถทำได้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา เช่น

- การติดตั้งเครื่องกรองอากาศที่มีแผ่นกรองอากาศประสิทธิภาพสูง
- การเพิ่มอัตราการระบายอากาศในสถานที่ทำงาน
- การติดตั้งแผ่นพลาสติกใสเพื่อเป็นฉากกั้นระหว่างผู้ปฏิบัติงาน
- การจัดห้องแรงดันลบเพื่อแยกผู้ปฏิบัติงาน
- การจัดเส้นทาง Drive through ให้แก่บุคคลภายนอกที่เข้ามาติดต่องาน

2. การควบคุมโดยการบริหารจัดการ

การควบคุมโดยการบริหารจัดการอาจดำเนินการโดยเสนอให้นายจ้างปรับเปลี่ยนนโยบายในการ

ทำงานหรือลดขั้นตอนการทำงานเพื่อลดการสัมผัสเชื้อไวรัสโคโรนา เช่น

- การสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานทำงานอยู่บ้าน (Work from home)
- จัดจุดคัดกรองผู้ปฏิบัติงานก่อนเข้ามายังสถานประกอบการ
- การลดการติดต่อกันระหว่างผู้ปฏิบัติงานและผู้ให้บริการ โดยเปลี่ยนเป็นการประชุมทางออนไลน์ (telecommunication)
- การเหลื่อมเวลาการทำงาน สลับวันทำงานของผู้ปฏิบัติงานเพื่อรักษาระยะห่างระหว่างผู้ปฏิบัติงาน
- การหยุดเดินทางไปยังสถานที่ที่มีความเสี่ยงในการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา
- การจัดทำแผนการสื่อสารฉุกเฉิน
- การให้ความรู้เกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงที่จะทำให้ได้รับสัมผัสเชื้อไวรัสโคโรนา
- การอบรมการป้องกันตนเอง เช่น การรักษาสุขอนามัยส่วนบุคคล การรักษาความสะอาด การเว้นระยะทางสังคม
- จัดหาทรัพยากรและสภาพแวดล้อมการทำงานที่ส่งเสริมสุขอนามัยส่วนบุคคล เช่น กระดาษชำระ ถังขยะแบบเหยียบ สบู่ล้างมือ แอลกอฮอล์ล้างมือ (70% alcohol) น้ำยาฆ่าเชื้อ
- การรณรงค์ให้ผู้ปฏิบัติงานล้างมือหรือใช้แอลกอฮอล์ทำความสะอาดมือสม่ำเสมอหลังสัมผัสพื้นผิวและหลังจากถอดอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล
- ติดป้ายเตือนให้มีการล้างมือบริเวณอ่างล้างมือ

3. อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล

การใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลอย่างถูกวิธีจะสามารถป้องกันการรับสัมผัสเชื้อไวรัสโคโรนาได้ วิธีนี้เป็นวิธีที่สามารถช่วยลดการสัมผัสกับเชื้อไวรัสโคโรนาได้แม้ประสิทธิภาพอาจจะรองมาจากวิธีการควบคุมด้านวิศวกรรมและการควบคุมโดยการบริหารจัดการ ตัวอย่างของอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่ต้องจัดให้แก่ผู้ปฏิบัติงานต้องคำนึงถึงลักษณะการทำงานและพิจารณาจากประสิทธิภาพของอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล เช่น ถุงมือ แว่นตา หน้ากากป้องกันใบหน้า หน้ากากอนามัย อุปกรณ์ป้องกันระบบทางเดินหายใจ เป็นต้น เมื่อเลือกอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่เหมาะสมกับผู้ปฏิบัติงานได้แล้วต้องดำเนินการจัดการอบรมการใช้ที่ถูกต้อง ทดสอบความกระชับอย่างสม่ำเสมอ หมั่นตรวจสอบ ดูแล บำรุงรักษาและทิ้งอย่างถูกวิธี

4. แผนงานลดความเสี่ยงการรับสัมผัสเชื้อไวรัสโคโรนา

หลังจากการกำหนดมาตรการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในสถานประกอบการแล้ว การนำวิธีการควบคุมมาประยุกต์ใช้สามารถจัดทำออกมาในรูปแบบของแผนงานลดความเสี่ยงการรับสัมผัสเชื้อไวรัสโคโรนาซึ่งครอบคลุมตลอดทุกกิจกรรมที่เกิดขึ้นในสถานประกอบการที่ผู้ปฏิบัติงานต้องเผชิญทั้งช่วงก่อนเริ่มปฏิบัติงาน ช่วงเวลาปฏิบัติงาน ช่วงพัก ช่วงหลังเลิกปฏิบัติงาน ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้ (Occupational Safety and Health Administration, 2020)

4.1 ช่วงก่อนเริ่มปฏิบัติงาน

- ให้ผู้ปฏิบัติงานคัดกรองตนเองเบื้องต้นด้วยการวัดอุณหภูมิร่างกายด้วยเครื่องวัดอุณหภูมิรายงานแก่หัวหน้างานทุกวัน โดยอาจทำเป็น google form หรือแบบรายงานผลการตรวจวัดอุณหภูมิ หากผู้ปฏิบัติงานมีอุณหภูมิสูงกว่า 37.5 องศาเซลเซียส ให้ผู้ปฏิบัติงานหยุดพักอยู่บ้านและรายงานแก่หัวหน้างานเพื่อเฝ้าระวัง

- ส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานสวมใส่หน้ากากอนามัยทุกครั้งก่อนออกจากบ้านและพกแอลกอฮอล์ล้างมือ
- จัดที่นั่งบนรถรับส่งโดยกำหนดให้เว้นระยะห่างระหว่างบุคคลอย่างน้อย 1 เมตร และจัดแอลกอฮอล์ฆ่าเชื้อบริการเมื่อใช้รถรับส่ง

- ทำความสะอาดรถรับส่งทั้งก่อนและหลังรับส่งด้วยน้ำยาทำความสะอาดหรือน้ำยาฆ่าเชื้อ
- จัดจุดคัดกรองผู้ปฏิบัติงานด้วยการวัดอุณหภูมิก่อนเข้าสถานประกอบกิจการ หากอุณหภูมิเกิน 37.5 องศาเซลเซียส ห้ามเข้าไปในสถานประกอบกิจการและส่งตัวไปโรงพยาบาลทันที

- ติดตั้งจุดล้างมือด้วยสบู่ หรือแอลกอฮอล์ก่อนเข้าไปยังสถานประกอบกิจการ
- แจกอุปกรณ์ในการทำมาความสะอาดสถานที่ปฏิบัติงานแก่ผู้ปฏิบัติงาน เช่น ผ้า น้ำยาทำความสะอาด น้ำยาฆ่าเชื้อให้ผู้ปฏิบัติงานทำความสะอาดบริเวณที่ปฏิบัติงาน

4.2 ช่วงปฏิบัติงาน

- ให้ผู้ปฏิบัติงานทุกคนสวมใส่หน้ากากอนามัยตลอดเวลาในการปฏิบัติงาน
- จัดสถานที่ทำงานให้มีการเว้นระยะระหว่างบุคคล 1-2 เมตร หากปรับระยะไม่ได้อาจติดตั้งแผ่นพลาสติกใสเพื่อทำฉากกั้น

- ติดตั้งแอลกอฮอล์ล้างมือให้ครอบคลุมพื้นที่ปฏิบัติงาน
- ส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานล้างมือหรือใช้แอลกอฮอล์ทุกครั้งหลังมีการรับส่งสิ่งของ เอกสาร
- ลดหรืองดการจัดกิจกรรมอบรม สัมมนา ที่เป็นการรวมตัวของผู้ปฏิบัติงานจำนวนมาก ให้เปลี่ยนเป็นรูปแบบออนไลน์

- เพิ่มความถี่ในการทำมาความสะอาดในบริเวณที่มีการใช้ร่วมกันทั้งอาคาร สถานที่ ลิฟท์ โต๊ะ เก้าอี้ อุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ

4.3 ช่วงพัก

- จัดช่วงเวลาพักให้แตกต่างกันในแต่ละหน่วยงานเพื่อลดความแออัดในการใช้สถานที่
- ลดเวลาในการใช้พื้นที่พักผ่อน หรือสถานที่รับประทานอาหาร
- ส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานรักษาสุขอนามัยส่วนบุคคลทั้งการไม่รับประทานอาหารร่วมกัน การนำภาชนะส่วนบุคคลมาใช้และล้างมือด้วยสบู่หรือแอลกอฮอล์ ก่อนและหลังรับประทานอาหาร
- จัดที่นั่งสำหรับนั่งพักผ่อน หรือรับประทานอาหารโดยเว้นที่นั่งให้ห่างจากกันด้วยระยะ 1-2 เมตร
- จัดอบรมสุขลักษณะที่ดีของผู้ประกอบอาหารทั้งการล้างมือ ใส่หน้ากาก การสวมหมวกคลุมผม การใส่ผ้ากันเปื้อน การทำความสะอาด การเตรียมวัตถุดิบ ภาชนะ อุปกรณ์ รวมทั้งการประกอบอาหารที่

ถูกสุขลักษณะ

- จัดแม่บ้านทำความสะอาดบริเวณพื้นที่พักผ่อน สถานที่ประกอบอาหาร ห้องรับประทานอาหาร ห้องน้ำอย่างสม่ำเสมอด้วยน้ำยาทำความสะอาดหรือน้ำยาฆ่าเชื้อ

- ตรวจเช็คระบบระบายอากาศในอาคารให้อยู่ในสภาพดีเสมอเพื่อให้เกิดอัตราการไหลเวียนอากาศที่ดี

4.4 ช่วงหลังเลิกปฏิบัติงาน

- ให้ผู้ปฏิบัติงานทำความสะอาดบริเวณที่ปฏิบัติงานด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อหรือแอลกอฮอล์ทุกครั้ง
- จัดทำมาตรการด้านสุขอนามัยเช่น วิธีการถอดชุดปฏิบัติการ หน้ากากอนามัย ถุงมือที่ถูกต้องหลังเลิกปฏิบัติงาน

- จัดภาชนะรองรับขยะติดเชื้อ โดยเตรียมถุงขยะสีแดงใส่ไว้ในภาชนะรองรับหลังจากมีการทิ้งหน้ากากอนามัย ถุงมือ ให้ราดด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อมัดปากถุงให้แน่นติดป้ายระบุว่า “ขยะติดเชื้อ” นำไปพักรอเจ้าหน้าที่ขนขยะไปกำจัด

- จัดทำระบบรายงานตนเรื่องการเดินทางของผู้ปฏิบัติงานกรณีเดินทางไปต่างจังหวัด หรือพื้นที่เสี่ยงเพื่อสามารถตรวจสอบได้หากพบการเจ็บป่วย

บทสรุป

เชื้อไวรัสโคโรนาก่อให้เกิดอาการทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง การแพร่กระจายของเชื้อไวรัสโคโรนาสามารถแพร่กระจายจากคนสู่คนได้ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นี้ สถานประกอบกิจการเป็นหนึ่งในสถานที่ที่มีความเสี่ยงที่จะเกิดโอกาสการติดเชื้อระหว่างผู้ปฏิบัติงาน เนื่องจากต้องมีการทำงาน การทำกิจกรรมและการใช้พื้นที่ส่วนกลางร่วมกัน ดังนั้นเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพต้องสามารถนำองค์ความรู้ด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยมาประยุกต์ใช้ในการดูแลและปกป้องสุขภาพของผู้ปฏิบัติงาน โดยประยุกต์มาตรการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตามหลัก Hierarchy of controls ในการป้องกันเชื้อไวรัสโคโรนาประกอบด้วยการควบคุมด้านวิศวกรรม การควบคุมโดยการบริหารจัดการและการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล จากนั้นนำวิธีการควบคุมมาจัดทำในรูปแบบของแผนงานลดความเสี่ยงการรับสัมผัสเชื้อไวรัสโคโรนาที่ครอบคลุมตลอดทุกกิจกรรมที่เกิดขึ้นในสถานประกอบกิจการที่ผู้ปฏิบัติงานต้องเผชิญทั้งช่วงก่อนเริ่มปฏิบัติงาน ช่วงเวลาปฏิบัติงาน ช่วงพัก ช่วงหลังเลิกปฏิบัติงาน หากเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพสามารถขับเคลื่อนมาตรการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และแผนงานลดความเสี่ยงการรับสัมผัสเชื้อไวรัสโคโรนาจะช่วยปกป้องให้ผู้ปฏิบัติงานทุกคนสามารถปฏิบัติงานในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและลดความเสี่ยงในการเกิดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาได้

เอกสารอ้างอิง

- Alissa, E., & Dan H. (2020). Public Health Image Library (PHIL). Retrieved from <https://phil.cdc.gov/Details.aspx?pid=23311>
- Centers for Disease Control and Prevention. (2020). Coronavirus Disease 2019 (COVID-19). Retrieved from <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/cases-updates/summary.html#risk-assessment>
- Centers for Disease Control and Prevention. (2020). How COVID-19 spreads. Retrieved from <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/prevent-getting-sick/how-covid-spreads.html>
- Department of Disease Control. (2020). COVID-19 (EOC-CDC Thailand. Retrieved from <https://ddcportal.ddc.moph.go.th/portal/apps/opsdashboard/index.html#/20f3466e075e45e5946aa87c96e8ad65>
- International Labour Organization. (2020). A safe and healthy return to work during the COVID-19 pandemic. Retrieved from https://www.ilo.org/global/topics/safety-and-health-at-work/resources-library/publications/WCMS_745549/lang--en/index.htm
- National Institute for Occupational Safety and Health. (2020). Hierarchy of control. Retrieved from <https://www.cdc.gov/niosh/topics/hierarchy/default.html>
- Occupational Safety and Health Administration. (2020). Guidance on Preparing Workplaces for COVID-19. Retrieved from <https://www.osha.gov/Publications/OSHA3990.pdf>
- World Health Organization. (2020). Coronavirus disease (COVID-19) advice for the public. Retrieved from <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/advice-for-public>
- World Health Organization. (2020). Coronavirus. Retrieved from https://www.who.int/health-topics/coronavirus#tab=tab_3